

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Гетьман А.П. _____

С И Л А Б У С

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРИМУС У ФІНАНСОВОМУ ПРАВІ»

(варіативна)

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

*Затверджена на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 8 від 30 червня 2020 р.)*

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «**Примус у фінансовому праві**»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії).

Розробники:

Кучерявенко Микола Петрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Дмитрик Ольга Олександрівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Маринів Наталія Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
протокол № 8 від 30 червня 2020 р.

Завідувач кафедри
фінансового права

проф. М.П.Кучерявенко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Цілі та завдання навчальної дисципліни	4
3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо- професійної програми аспірантів	5
4. Перелік предметних компетентностей	6
5. Анотація програми та її тем	9
6. Опис навчальної дисципліни.....	12
6.1. Вимоги викладача.....	13
6.2. Самостійна робота. Контрольні заходи результатів навчання.....	13
6.3. Шкала підсумкової оцінки знань аспірантів.....	14
6.4. Методи педагогічного контролю	15
6.5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень аспірантів.....	15
7. Інформаційне забезпечення самостійної роботи аспірантів.....	15

1. Вступ

Дані про викладачів, які викладають цей курс:

1.1. Кучерявенко Микола Петрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

kaf_finlaw@nlu.edu.ua,

1.2. Дмитрик Ольга Олександрівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

kaf_finlaw@nlu.edu.ua

2. Цілі та завдання навчальної дисципліни.

Державний примус пронизує весь механізм правового регулювання. У правових відносинах, в актах реалізації прав та обов'язків він є безумовним атрибутом будь-якої держави й залишається об'єктивною закономірністю розвитку громадянського суспільства. Примус використовується державою в інтересах створення необхідних умов, що забезпечують гідне життя й вільний розвиток людини. За його допомогою встановлюються межі між свободою й несвободою: з боку держави він відповідає існуючим у державі законам, які, у свою чергу, повинні відповідати ідеї людської справедливості й волі.

Примус у фінансовому праві є самостійним, особливим видом державно-правового примусу. Як вид державно-правового примусу в фінансовій сфері, примус у фінансовому праві займає центральне місце серед інших його заходів. З огляду на це важливою компонентою циклу професійної підготовки майбутніх докторів філософії є оволодіння ґрунтовними теоретичними знаннями концептуальних засад правового регулювання примусу у фінансовому праві як одного із видів державно-правового примусу, зокрема, в аспекті сучасних наукових підходів щодо напрямів його оптимізації та підвищення ефективності.

Навчальна дисципліна «Примус у фінансовому праві» призначена для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, належить до вибіркової дисципліни, є фундаментальною, методологічною дисципліною, яка має галузевий характер.

Навчальна дисципліна передбачає поглиблене вивчення:

- наукових праць вчених, сфокусованих на актуальних проблемах правового регулювання державно-правового примусу взагалі та примусу у фінансовому праві, зокрема;

- фінансового законодавства України в частині правового регулювання фінансово-правового примусу;
- правових позицій Конституційного Суду України та Верховного Суду з питань застосування законодавства України, що регулює порядок застосування заходів примусу та забезпечення при їх застосуванні прав та законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин;
- особливостей правового регулювання фінансово-правового примусу в зарубіжних країнах.

Результатом вивчення навчальної дисципліни має бути набуття наступних компетентностей:

– **знання** доктринальних концепцій щодо місця фінансового примусу в системі державного примусу; поняття, видів та функції фінансово-правового примусу; систему заходів процесуального примусу у фінансовому праві; наукових позицій з інших актуальних проблем застосування заходів державно-правового примусу та його основних видів і, зокрема, примусу у фінансовому праві в умовах надзвичайної динаміки фінансового законодавства;

- **уміння** аналізувати на підставі теоретичного осмислення наукових праць вітчизняних і закордонних учених у відповідних галузях знань сучасні тенденції розвитку юридичної науки і практики правозастосування з питань правового регулювання застосування заходів примусу у фінансовому праві;

– **навички** використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентується застосування примусу у бюджетній сфері, валютного регулювання та сфері оподаткування; аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; виявляти дефекти чинного законодавства та пропонувати науково обґрунтовані гіпотези шляхів їх подолання; користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

а) навчальна дисципліна «Примус у фінансовому праві» належить до циклу фінансово-правових дисциплін;

б) при вивченні дисципліни «Примус у фінансовому праві» використовуються знання, отримані з наступних дисциплін – «Теорія держави і права», «Форми (джерела) права», «Логіка», «Конституційне право», «Фінансове право», «Податкове право».

в) основні положення навчальної дисципліни «Примус у фінансовому праві» мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін – «Доктринальні проблеми фінансового права», «Теоретичні та практичні проблеми бюджетно-

правового регулювання», "Податкове право: сучасні проблеми і тенденції розвитку".

4. ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ПК – 1. Знання фундаментальних положень і категоріального апарату сучасного фінансового права у частині застосування заходів фінансово-правового примусу.

ПК – 2. Знання та розуміння сучасного стану застосування заходів фінансово-правового примусу в зарубіжних країнах, уміння здійснювати їх порівняльний аналіз та виокремлювати сучасні та прогресивні положення.

ПК – 3. Знання науково-практичних проблем застосування примусу у фінансовому праві, розуміння основних доктринальних і практичних підходів до їх вирішення.

ПК – 4. Розуміння сучасних тенденцій розвитку системи заходів примусу та уміння прогнозувати подальшу модернізацію теорії та практики їх застосування у різних сферах фінансово-правових відносин.

ПК – 5. Розуміння практично-орієнтованих цілей застосування заходів примусу у фінансовому праві.

ПК – 6. Уміння правильно тлумачити та застосовувати норми фінансового права, що регулюють порядок застосування заходів фінансово-правового примусу.

ПК – 7. Знання технології прийняття рішень про застосування окремих заходів примусу в контексті практики Європейського суду з прав людини та правових позицій вищих судових інстанцій у застосуванні заходів фінансово-правового примусу.

ПК – 8. Знання міжнародних стандартів та механізмів забезпечення загальноєвропейських норм і принципів міжнародного права у контексті забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин при застосуванні заходів фінансово-правового примусу.

ПК – 9. Знання та розуміння прецедентної практики Європейського суду з прав людини у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності.

ПК – 10. Знання та розуміння правових позицій Конституційного Суду України у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності.

ПК – 11. Знання та розуміння правових позицій Верховного Суду у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності та узагальнень судової практики у цій сфері.

ПК – 12. Знання загальних положень поняття та суттєвих ознак державного примусу, особливо у фінансовому праві.

ПК– 13. Знання та розуміння видів фінансово-правового примусу та заходів і їх класифікації, а також ефективності застосування заходів фінансово-правового примусу.

ПК – 14. Знання та розуміння загальних принципів та методів, підстав застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві та системі заходів примусу у фінансовому праві.

ПК – 15. Знання та розуміння поняття фінансового правопорушення, його складу та окремих елементів;

ПК – 16. Знання та розуміння поняття відповідальності за порушення фінансового законодавства; умови притягнення до відповідальності за порушення фінансового законодавства, а також підстави для звільнення від відповідальності.

ПК – 17. Знання та розуміння загальних положень примусу у бюджетній сфері, підстави і особливості його застосування, а також поняття правопорушення у бюджетній сфері та їх класифікація.

ПК – 18. Знання системи заходів примусу, що передбачена валютним законодавством, правові основи підтримки, забезпечення та захисту національної валюти; правове регулювання валютних відносин та застосування фінансово-правового примусу.

ПК – 19. Знання поняття та суттєвих ознак і функцій податково-правового примусу; причини застосування в соціальній правовій державі примусу у сфері оподаткування.

ПК – 20. Знання підстав і процесуального порядку застосування зупинення видаткових операцій як специфічного заходу податкового примусу.

ПК – 21. Знання процедури застосування податкової застави в системі заходів податкового примусу.

ПК – 22. Знання та розуміння процедури застосування адміністративного арешту майна платника податків в системі заходів податково-правового примусу.

ПК– 23. Знання процедури стягнення податкового боргу як одного із заходів примусу в фінансовому праві.

ПК – 24. Знання та розуміння специфіки адміністративного способу оскарження заходів примусу у фінансовому праві, практичні навички складання скарги як процесуального інструменту їх оскарження.

ПК – 25. Знання та розуміння особливостей судового оскарження заходів примусу у фінансовому праві.

У результаті освоєння навчальної дисципліни аспірант повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Демонструвати знання поняття та суттєвих ознак державного примусу та особливостей державного примусу у фінансовому праві.

РНС НД – 1.2. Демонструвати знання та розуміння системи заходів примусу у фінансовому праві.

РНС НД – 1.3. Демонструвати знання підстав застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві.

РНС НД – 1.4. Демонструвати знання видів фінансово-правового примусу та заходів фінансово-правового примусу, їх класифікацію та ефективність застосування.

РНС НД – 1.5. Здатність продемонструвати знання поняття фінансового правопорушення, відповідальності за порушення фінансового законодавства; умов притягнення до відповідальності за порушення фінансового законодавства та звільнення від відповідальності.

РНС НД – 1.6. Здатність розуміти підстави та особливості застосування примусу у бюджетній сфері.

РНС НД – 1.7. Продемонструвати знання порядку застосування окремих заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.

РНС НД – 1.8. Здатність розуміти способи протидії здійсненню порушень бюджетного законодавства.

РНС НД – 2.1. Демонструвати знання поняття та суттєвих ознак примусу, що передбачений валютним законодавством.

РНС НД – 2.2. Демонструвати знання та розуміння мети, умов і підстав застосування фінансово-правового примусу органами і агентами валютного контролю.

РНС НД – 2.3. Демонструвати знання порядку застосування фінансово-правового примусу органами і агентами валютного контролю.

РНС НД – 2.4. Демонструвати розуміння системи органів, що уповноважені на застосування заходів примусу при порушенні валютного законодавства.

РНС НД – 2.5. Здатність продемонструвати знання та розуміння причин застосування в соціальній правовій державі примусу у сфері оподаткування.

РНС НД – 2.6. Здатність продемонструвати знання поняття та суттєвих ознак податково-правового примусу.

РНС НД – 2.7. Здатність продемонструвати знання підстав і процесуального порядку застосування зупинення видаткових операцій як специфічного заходу податкового примусу.

РНС НД – 2.8. Демонструвати знання процедури застосування податкової застави в системі заходів податкового примусу.

РНС НД – 2.9. Демонструвати знання та розуміння процедури застосування адміністративного арешту майна платника податків в системі заходів податково-правового примусу.

РНС НД – 2.10. Здатність демонструвати знання та процедури стягнення податкового боргу як одного із заходів примусу в фінансовому праві.

РНС НД – 2.11. Здатність демонструвати знання та розуміння специфіки адміністративного способу оскарження заходів примусу у фінансовому праві. Застосовувати практичні навички складання скарги як процесуального інструменту їх оскарження.

РНС НД – 2.12. Демонструвати знання та розуміння особливостей судового оскарження заходів примусу у фінансовому праві.

РНС НД – 2.13. Демонструвати знання технології прийняття рішень про застосування окремих заходів примусу в контексті практики Європейського суду з прав людини та правових позицій вищих судових інстанцій у застосуванні заходів фінансово-правового примусу.

РНС НД – 2.14. Демонструвати знання міжнародних стандартів та механізмів забезпечення загальноновизнаних норм і принципів міжнародного права у контексті забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин при застосуванні заходів фінансово-правового примусу.

РНС НД – 2.15. Демонструвати знання та розуміння прецедентної практики Європейського суду з прав людини у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності.

РНС НД – 2.16. Демонструвати знання та розуміння правових позицій Конституційного Суду України у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності.

РНС НД – 2.17. Здатність демонструвати знання та розуміння правових позицій Верховного Суду у сфері застосування заходів державного примусу, уміння використовувати правові позиції у правозастосовній діяльності та узагальнень судової практики у цій сфері.

РНС НД – 2.18. Здатність розуміти вплив правових позицій Європейського суду з прав людини на формування вітчизняної практики застосування заходів примусу у фінансовому праві.

5. Анотація програми та основні теми навчальної дисципліни

Тема № 1. Правова природа державного примусу. Місце фінансово-правового примусу в системі державного примусу

Під час вивчення теми №1 досліджуються поняття та суттєві ознаки державного примусу. Звертається увага на особливості державного примусу у фінансовому праві.

Аспірант повинен усвідомити співвідношення переконання і примусу у регулюванні фінансових правовідносин, знати умови застосування примусу у фінансовому праві.

Особлива увага приділяється примусу при регулюванні фінансових відносин, його принципам та методам, підставам застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві та системі заходів примусу у фінансовому праві.

Досліджується генеза інституту примусу у фінансовому праві через діалектику вчення про державний примус у сфері фінансових відносин.

Тема № 2. Фінансово-правовий примус

Під час вивчення теми № 2 розглядаються поняття, ознаки та функції фінансово-правового примусу.

Особлива увага зосереджена на видах фінансово-правового примусу та заходах і їх класифікації, а також на ефективності застосування заходів фінансово-правового примусу.

Досліджується система органів, що застосовують фінансово-правовий примус та правовий статус суб'єктів, що застосовують фінансово-правовий примус.

Тема № 3. Відповідальність у системі заходів примусу в фінансовій сфері

Предметом вивчення є загальне поняття відповідальності за порушення законодавства та відповідальності за порушення фінансового законодавства як складової частини системи законодавства.

Вивчаючи тему № 3, аспіранти повинні чітко знати поняття фінансового правопорушення, його склад та елементи; розуміти повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо притягнення до фінансової відповідальності осіб, винних у порушенні фінансового законодавства; умови притягнення до відповідальності за порушення фінансового законодавства, а також підстави для звільнення від відповідальності.

Окрема увага приділяється проблемі визначення винності як специфічної ознаки фінансового правопорушення.

Тема № 4. Примус в механізмі бюджетно-правового регулювання

Під час вивчення Теми №4 розглядаються поняття примусу у бюджетній сфері, підстави і особливості його застосування, а також поняття правопорушення у бюджетній сфері та їх класифікація.

Досліджуються окремі заходи впливу за порушення бюджетного законодавства: зупинення операцій з бюджетними коштами; повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету; призупинення бюджетних асигнувань; зменшення бюджетних асигнувань; зупинення дії рішення про місцевий бюджет; безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів; попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства.

Аспірант повинен чітко визначати місце фінансової відповідальності серед інших видів примусових заходів, що застосовуються при порушенні бюджетного законодавства.

Особлива увага приділяється способам протидії здійсненню порушень бюджетного законодавства.

Тема № 5. Примус в механізмі валютно-правового регулювання

Предметом вивчення Теми №5 є система заходів примусу, що передбачена валютним законодавством, правові основи підтримки, забезпечення та захисту національної валюти; правове регулювання валютних відносин та застосування фінансово-правового примусу.

Досліджуються питання видів відповідальності та порядку застосування фінансово-правового примусу органами і агентами валютного контролю.

Аспірант повинен чітко розуміти місце валютних санкцій у системі фінансової відповідальності та розрізняти суттєві ознаки примусу, що передбачений валютним законодавством.

Тема № 6. Примус в механізмі податково-правового регулювання

Вказана тема присвячена дослідження питань податково-правового примусу як особливого виду державного примусу.

Під час вивчення Теми №6 аспірант повинен знати поняття та суттєві ознаки і функції податково-правового примусу; причини застосування в соціальній правовій державі примусу у сфері оподаткування; вміти класифікувати заходи примусу в сфері оподаткування, виокремлювати їх від інших різновидів державного примусу.

Особлива увага приділяється аналізу наукових підходів до визначення правової природи податково-правового примусу та періодизації розвитку вчення про примус в сфері оподаткування.

Досліджуються окремі заходи податково-правового примусу: зупинення видаткових операцій як специфічний захід податкового примусу; податкова застава; адміністративний арешт майна платника податків; стягнення податкового боргу.

Окремо увагу приділено системі та компетенції контролюючих органів та їх посадових осіб із застосування заходів податкового примусу, а також відповідальності посадових осіб контролюючих органів за шкоду, завдану їх неправомірними діями.

Тема № 7. Забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин при застосуванні заходів фінансово-правового примусу

Предметом вивчення теми №7 є забезпечення прав та захист законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин.

Аспірант повинен чітко визначати правову природу прав та інтересів суб'єктів фінансових правовідносин та місце законного інтересу в правовому статусі суб'єктів фінансових правовідносин, а також орієнтуватися в системі способів здійснення захисту законних інтересів суб'єктів фінансових правовідносин при застосуванні примусу у фінансовому праві та окремих сферах його системи.

Особлива увага приділяється значенню практики Європейського суду з прав людини у правовому регулюванні фінансово-правового примусу, а також ролі конституційного правосуддя у питаннях застосування заходів фінансово-правового примусу та правових позицій вищих судових інстанцій у застосуванні заходів фінансово-правового примусу.

Тема № 9. Правове регулювання фінансово-правового примусу в зарубіжних країнах

Предметом вивчення є сучасний стан та актуальні проблеми системи застосування фінансово-правового примусу в зарубіжних країнах.

Розглядаються заходи фінансово-правового примусу за законодавством країн романо-германської правової сім'ї, зокрема, фінансово-правовий примус в ФРН та в правовій системі Франції.

Акцентується увага на особливостях заходів фінансово-правового примусу у законодавстві країн англосаксонської правової традиції (фінансово-правовий примус в системі США; фінансово-правовий примус у фінансовому законодавстві Великобританії).

6. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- кількість кредитів ЕКТС - 7,0;
- загальна кількість годин - 210;
- термін викладання – один семестр.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		очна та заочна форма навчання
Кількість кредитів - 7,0	Галузь знань – 08 «Право»	Нормативна
Модулів - 3	Спеціальність –081 «Право»	Рік підготовки: 2020/2021
	Рівень освіти – третій (доктор філософії)	2 семестр
Загальна кількість годин - 210		2-й
		Лекції
		30 год.
		Практичні заняття
		30 год.
		Самостійна робота
		150 год.
		Вид контролю: іспит

6.1. Вимоги викладача

При вивченні даної дисципліни до аспірантів висуваються наступні вимоги:

- відвідування навчальних занять;
- ініціативність і прийняття активної участі у дискусії під час вирішення та обговорення теоретико-прикладних питань на заняттях;
- аргументоване формулювання своїх думок з питань, що обговорюються на заняттях;
- своєчасність, якість та самостійність виконання завдань;
- дотримання норм академічної поведінки та етики.

6.2. Самостійна робота. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

- семінарські та практичні заняття - 15 балів;
- виконання завдань СРС – 10 балів;

- педагогічний контроль (Модуль № 1, Модуль № 2 і Модуль № 3) - 5 балів x 3 = 15 балів;
- іспит - 60 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки педагогічного контролю проставляються в відомості за накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо студент набрав протягом семестру за підсумками рубіжного та поточного контролю менше 20 балів з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

6.3. Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в Національному юридичному університету імені Ярослава Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		1 – 34

6.4. Методи педагогічного контролю

Традиційні методи:

- *методи усного контролю*: індивідуальне опитування, розповідь-пояснення, розв'язання практичних завдань;
- *методи письмового контролю*: розв'язання тестових завдань, контрольні роботи, есе у рамках запропонованих тем, вирішення кейсів, узагальнення практики Європейського Суду з прав людини та національної правозастосовної практики .

Інноваційні методи:

- *портфоліо, кейс-вимірювачі.*

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, рецензування.

6.5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень аспірантів.

Формами самостійної роботи та додаткових освітніх досягнень аспірантів є:

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо начального курсу та його презентація;
- розробка кейсів;
- підготовка колекцій документів, матеріалів тощо;
- підготовка тематичних презентацій;
- підготовка та публікація наукових статей, тез тощо;
- написання рефератів;
- анотування правових позицій Європейського суду з прав людини;
- переклад рішень Європейського суду з прав людини;
- узагальнення правозастосовної практики;
- вирішення тестів.

7. Інформаційне забезпечення самостійної роботи аспірантів

Білоус В. В.. Організаційно-правові засади реалізації контролю за обігом публічних грошових коштів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. В. Білоус. - Х. , 2012. - 195 с.

Браславський Р.Г. Процедури застосування способів забезпечення сплати податків і зборів. Право та держ. управління. 2013. № 4. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2013_4_6 .

Будько З.М. Фінансово-правова відповідальність за вчинення податкових правопорушень: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2005. 218 с.

Гетманець О.П. Фінансові санкції як заходи впливу за порушення бюджетного законодавства / О. П. Гетманець // Право та державне управління. – 2011. – № 1. – С. 36–39.

Гіжевський В. К., Буханевич О. М., Федорчук О. М. Правові основи захисту прав і законних інтересів платників податків в адміністративному порядку: навч. посіб. К.: Атіка, 2010. 196 с.

Гребенюк Н.В. Функції податково-правового примусу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2017. 21 с.

Дмитренко Е. С. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України : монографія / Дмитренко Е. С. – К. : ЮрінкомІнтер, 2009. – 592 с.

Дмитрик О. О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку: монографія / О. О. Дмитрик. - Харків : Віровець А.П. "Апостроф", 2010. - 328 с.

Дорошенко Д.П. Примус у сфері податкових правовідносин : монографія. Харків : Право, 2018. 376 с.

Дорошенко Д. П. Система державно-правового примусу в сфері оподаткування: концептуальний підхід. Науковий вісник Херсонського державного університету. Юридичні науки. 2016. № 6–2. Т. 1. С. 105–108.

Дорошенко Д. П. Зарубежний опыт правового регулирования налогового принуждения (на примере республики Казахстан, Республики Киргизия и Франции). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2016. № 41. Т. 3. С. 269-272.

Дорошенко Д. П. Рішення Європейського суду з прав людини та їх значення у правовому регулюванні податково-правового примусу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2017. № 44. С. 141–144.

Дорошенко Д. П. Державний примус у сфері оподаткування крізь призму конституційного правосуддя. Visegrad journal on human rights. 2017. № 2. С. 82–87.

Дорошенко Д. П. Налоговое принуждение и убеждение: к вопросу о соотношении. Право і суспільство. 2017. № 4. Ч. 2. С. 78–81.

Дорошенко Д. П. Компаративистское исследование правового регулирования налогового принуждения. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 7. С. 86–89.

Дорошенко Д. П. Государственное принуждение в сфере налогообложения в Соединенных Штатах Америки. Прикарпатський юридичний вісник. 2017. № 2. С. 66–68.

Дорошенко Д. П. Діалектика вчення про державний примус у сфері оподаткування. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 5. С. 104–106.

Дорошенко Д. П. Обтяжуючі та стимулюючі заходи податковоправового примусу: до розмежування понять. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція». 2017. № 28. С. 63–65.

Дорошенко Д. П. Роль правових позицій вищих судових інстанцій у застосуванні заходів податкового примусу. Науковий вісник Херсонського державного університету. Юридичні науки. 2017. № 5. С. 139–143.

Дуванський О. М. Примусові заходи, пов'язані з невиконанням обов'язку зі сплати податків і зборів: дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2012. 206 с.

Дуравкін П. М. Забезпечення виконання податкового обов'язку : дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2010. 195 с.

Евдокимов С.В. Правосстановительные меры в российском праве: дис. ... канд. юрид. наук. М., 2003. 218 с.

Егоров А. Е. Альтернативные способы урегулирования налоговых споров в США. Налоговые споры: опыт России и других стран: по материалам V Междунар. науч.-практ. конф. 26–27 октября 2011 г., Москва: сборник / сост. М. В. Завязочникова; под ред. С. Г. Пепеляева. Москва: Статут, 2012. 315 с.

Егоров А. Е. Институционально-правовой механизм рассмотрения налоговых споров в Соединенных Штатах Америки: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. Москва, 2013. 25 с.

Єрохов В. До питання визначення місця податкової перевірки в механізмі засобів державного примусу в податковому праві. Юрид. вісник. 2014. № 6. С. 96-100.

Жернаков М. В. Податкові спори: реформування механізмів вирішення. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2015. 396 с.

Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність: теоретичний аналіз : монографія / Іванський А. Й. – О. : Юридична література, 2008. – 504с.

Касьяненко А. М. Фінансова відповідальність за порушення бюджетного законодавства : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А. М. Касьяненко Ірпінь, 2015. – 209 с.

Кикин А. Ю. Понятие и виды мер налогово-процессуального принуждения. Финанс. право. 2004. № 5. С. 39-55.

Килинкарлова Е. В. Налоговое право зарубежных стран: учебник для бакалавриата и магистратуры. Москва: Изд-во Юрайт, 2015. 354 с. URL: http://stud.com.ua/31192/pravo/podatkovoe_pravo_zarubizhnih_krayin.

Кириченко В.В. Способи забезпечення виконання податкового обов'язку: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2005. 202 с.

Коваль Д.О. Система заходів процесуального примусу у фінансовому праві: автореф. ... дис. ... канд. юрид. наук. К., 2011. 202 с.

Коломоєць Т. Адміністративний примус в Україні: деякі аспекти генези та пріоритетності доктринального дослідження й нормативної регламентації. Підпр-во, госп-во і право. 2002. № 11. С. 60-62.

Коломоєць Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: моногр. Запоріжжя: Поліграф, 2004. 404 с.

Курило В.О. Правова природа процедур вирішення податкових спорів: порівняльно-правовий аналіз: дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2016. 209 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6-ти т. Т. II: Введение в теорию налогового права. Х.: Легас, 2004. 600 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6-ти т. Т. III: Учение о налоге. Х.: Легас; Право, 2005. 600 с.

Кучерявенко Н. П. Принуждение в налоговом праве. Сучасний стан та перспективи розвитку фінансового права: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Ірпінь, 23-24 лист. 2007 р. К.: Укртехнопрінт, 2007. С. 203-205.

Латковський П. П. Питання правового регулювання бюджетного контролю в Україні / П. П. Латковський // Право та державне управління : зб. наук. пр. : виход. 4 р. на р. / Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2013. - 2013, №4 (13). - С. 53-57.

Латыпова Е. У. Обеспечение исполнения обязанности по уплате налогов и сборов : финансово-правовой аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. М., 2004. 31 с.

Литвинов С. В. Адміністративно-правові детермінанти забезпечення прав платників податків: автореф. ... канд. юрид. наук. К., 2014. 20 с.

Литвинов С.В. Класифікація засобів, способів та форм захисту прав платників податків: Наукові праці МАУП. 2014. Вип. 1 (4). С. 181-186.

Лукашев О. А. Теоретичні проблеми системи фінансового права: монографія / О. А. Лукашев. - Харків : Право, 2010. - 304 с.

Маринчак Н. Є. Забезпечувальні заходи в податковому праві: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2013. 207 с.

Мінаєва К. В. Оскарження рішення контролюючих органів в адміністративному порядку в контексті вирішення податкових спорів. Форум права. 2011. № 4. С. 479-486.

Мірошниченко М.В. Презумпція правомірності рішень платника податків: дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2015. 190 с.

Музыка-Стефанчук О. А. Про бюджетну відповідальність органів публічної влади. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 2. С. 246–253.

Музика-Стефанчук О. А.. Публічний фінансовий контроль: проблеми вітчизняної, зарубіжної та міжнародної термінології. Публічне право. 2014. № 1. С. 84-89.

Мулявка Д. Г. Адміністративно-правові заходи забезпечення прав платників податків: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2004. 19 с.

Олійник А. Р. Правове регулювання податкової застави в Україні: Монографія / Олійник Алла Романівна; Донецьк. Ун-т економіки та права. Артемівськ: ДОНУЕП, 2015. 255 С.

Попова Л. В. Налоговые системы зарубежных стран : учеб.-метод. пособ. / Л. В. Попова, И. А. Дрожжина, Б. Г. Маслов. М. : Дело и Сервис, 2008.

Порохов Е. В., Пуделька Й. Административные процедуры в налоговом праве: учеб. пособ. Алматы, 2017. 176 с.

Рекцигель Ш. Обжалование налогового индивидуального акта в ФРГ. Налоговые споры: опыт России и других стран: по материалам V Междунар. науч.-практ. конф. 26–27 октября 2011 г., Москва: сборник / сост. М. В. Завязочникова; под ред. С. Г. Пепеляева. Москва: Статут, 2012. 315 с.

Ровинський Ю.О. Державний примус у системі фінансового права України: монографія / Ю.О. Ровинський. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – 404 с.

Ровинський Ю.О. Теоретичні аспекти виділення фінансово-правового примусу як виду державного примусу . Наше право. – 2008. – № 3. – С. 45–49.

Ровинський Ю.О. Особливості фінансово-правового примусу в системі фінансового права . Наше право. – 2009. – № 3. – С. 51–55.

Ровинський Ю.О. Значення фінансово-правового примусу для розвитку системи фінансового права . Держава та регіони. Серія: Право. – 2009. – № 4. – С. 61–65.

Ровинський Ю.О. Поняття та види державного примусу . Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2010. – Вип. 49. – С. 27–33.

Ровинський Ю.О. Органи державної податкової служби України як суб'єкти застосування державного примусу . Фінансове право. – 2010. – № 4. – С. 18–20.

Ровинський Ю.О. Фінансово-правовий примус і засоби правового забезпечення законності . Наше право. – 2010. – № 4. – Ч. 2. – С. 153–157.

Россіхіна Г.В. Застосування фінансово-правових норм: монографія / Г.В. Россіхіна. – Харків: «Цифрова друкарня № 1», 2013. – 400 с.

Савченко Л. А. Проблеми правового закріплення принципів фінансового контролю: монографія / Л. А. Савченко, І. М. Ярмач. - Київ : Центр учб. літ., 2016. – 172 с.

Саттарова Н. А. Принуждение в финансовом праве. автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. М., 2006. 43 с.

Сергеєва В.В. Способи забезпечення виконання податкового обов'язку: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2005. 202 с.

Серегина В.В. Государственное принуждение по советскому праву. Воронеж: изд-во Воронежск. Ун-та, 1991. 120 с.

Сліденко А.В. Захист інтересів платників податків при застосуванні заходів податкового примусу: дис. канд. юрид. наук. Харків, 2018. 199 с.

Сліденко А. В. До проблеми визначення законних інтересів платників податків при застосуванні заходів податкового примусу. Право та інновації. 2018. № 1(21). С. 62 - 68.

Сліденко А. В. Интерес платника податків як об'єкт судового захисту. Актуал. пробл. держави і права. 2018. № 80. С. 139 - 147.

Сліденко А. В. Правова природа інтересів платників податків. Право і суспільство. 2018. № 2. С. 127 - 132.

Смирных С.Е. Субъективные права налогоплательщиков в теории и на практике: моногр. – М.: Волтер Клувер, 2009. 162 с.

Соловйова Ю. О. Деякі питання організації податкового контролю у країнах світу. Экономика и право. 2009. № 3 (25). С. 97–10.

Соловьев В.А. Частный и публичный интересы субъектов налоговых правоотношений : дисс. .... канд. юрид. наук. М., 2002. 194 с.

Тимченко А. М. Види примусових заходів у податковому праві : дис. ... канд. юрид. наук . Ірпінь, 2011. 213 с.

Усенко Є.А. Правове регулювання процедур вирішення податкових спорів: моногр. Х.: Право, 2011. 184 с.

Федорчук О. М. Правові основи захисту прав і законних інтересів платників податків в адміністративному порядку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2003. 20 с.

Ханова Р. Ф. Правове регулювання податкового боргу: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь., 2014. 2016 с.

Хорощак Н.В. Адміністративні стягнення та їх застосування : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Н.В. Хорощак. – К., 2003. – С. 16.

Чернадчук В. Д. Щодо відповідальності за порушення бюджетного законодавства: деякі аспекти . Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 48–49.

Чернадчук В. Д. Концептуальні засади виконання бюджету . Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал. - 2011. - N 2. - С. 102-106.

Шевчук О.М. Засоби державного примусу у правовій системі України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Національний університет внутрішніх справ. Харків, 2003. 22 с.

Шишов О. О. Адміністративно-правовий захист прав платників податків: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2016. 20 с.

Шутлів Д.М. Державний примус у сфері бюджетних відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2018. 18 с.

Інтернет-ресурси.

1. <http://court.gov.ua/> – Судова влада України (офіційний портал);
2. <http://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України;
3. <http://www.ccu.gov.ua/> – Конституційний Суд України;
4. <https://supreme.court.gov.ua/> – Верховний Суд;
5. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень;
6. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – Європейський суд з прав людини;
7. <http://zib.com.ua/ru/> – газета «Закон і бізнес».